

EEN ENQUÊTE

Onlangs heeft het bestuur van de stichting voor Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid zich met een vrij uitgebreide enquête tot de Nederlandse tandartsen gericht. Het doel is te worden ingelicht omtrent hetgeen er in vaderlandse tandheelkundige kring leeft aan verlangens ten aanzien van wetenschappelijke voorlichting. Aan de antwoorden op een uitvoerige vragenlijst hoopt het bestuur de gegevens te ontleen, die richting zullen geven aan zijn activiteiten, in die zin dat bij het organiseren van cursussen zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met de behoeften der practici. Uitgaande van de opvatting dat de opinie omtrent de waarde van cursussen, symposia, e.d. nauw verband houden met persoonlijke omstandigheden, is in het enquêteformulier ook plaats ingeruimd aan een serie vragen van meer persoonlijke aard.

Stellig is dit een originele opzet en blijkt een brief van het secretariaat, die een tweede zending formulieren vergezelt, is reeds een zodanig aantal antwoorden binnengekomen, dat een vruchtbare bewerking mogelijk wordt geacht.

Ofschoon dat op zichzelf een verheugend resultaat is, zijn er naar het oordeel van de redactie, met alle waardering voor de goede bedoelingen, toch zekere bezwaren aan te wijzen. In de eerste plaats zou men dienen te overwegen of de vragen in het algemeen zó deskundig gesteld zijn dat van te verwachten antwoorden een objectieve bewerking mogelijk is. Er is echter meer. Zoals uit de vragen 11 t/m 13 blijkt heeft het stichtingsbestuur gemeend ook het Tijdschrift voor Tandheelkunde in het onderzoek te moeten betrekken. Vraag 12 luidt in hoeverre het Tijdschrift geacht wordt van waarde te zijn voor „post-graduate” informatie en vraag 13 geeft gelegenheid het gevraagde oordeel – in wel zeer klein bestek overigens – toe te lichten. Hier schuilt een addertje onder het gras.

Dit hangt samen met wat wel het lot van ieder wetenschappelijk periodiek schijnt te wezen, nl. dat de lezers gemakkelijk geneigd zijn tot kritiek. Dat is op zichzelf natuurlijk in het geheel niet erg: de redactie staat daarvoor ook te allen tijde open... mits deze kritiek getuigt van kennis van zaken, althans van het nodige inzicht met betrekking tot de moeilijkheden die elk redactioneel bedrijf kent. De praktijk leert echter dat het aan dit inzicht maar al te vaak schort.

Een klacht die de redactie in de loop der jaren meermalen bereikt heeft is, wat men gewoonlijk noemt de veronachtzaming van de rubriek „Uit de Praktijk”. De redactie heeft daar zeker oog voor.

De kwestie is dat de ontwikkeling van de tandheelkundige wetenschap, vooral in de na-oorlogse jaren, heeft geleid tot een stroom van publikaties – doorgaans opgenomen in de rubriek Oorspronkelijke Bijdragen – die de vrucht van zijn merendeels op universiteitslaboratoria uitgevoerde onderzoekingen. Nu is het wel niet verdedigbaar, maar toch zeker te begrijpen, dat zulke verhandelingen niet de belangstelling van een zo brede lezerskring trekken als zij in principe

stellig zouden verdienen. Doch de tandheelkunde is nu eenmaal een op de klinische toepassing gericht beroep en voorzover er voor zijn beoefenaren tijd tot lezen overblijft, zal hun belangstelling in de eerste plaats uitgaan naar liefst korte en duidelijk geïllustreerde bijdragen, waarmee zij direct in de praktijk hun voordeel kunnen doen. Ook zeer begrijpelijk, en de redactie doet wat zij kan om aan die verlangens tegemoet te komen. Helaas niet altijd met het gewenste resultaat. De bron waaruit dergelijke informatie moet komen wordt gevormd door de practici zelf en de ervaring van jaren heeft geleerd dat die bron niet rijkelijk vloeit. Het schijnt dat het dagelijks verkeren in de klinische sfeer niet inspireert tot het hanteren van de pen; in ieder geval tonen de meeste beroepsgenoten een onmiskenbare afkeer van schrijven. Die afkeer lijkt in de latere jaren nog wel te zijn toegenomen. In een land als het onze met een klein taalgebied en een toch al beperkt aantal beoefenaren van de tandheelkunde doet zich deze afzijdigheid eens te meer gelden en het onvermijdelijke gevolg daarvan is dat de rubriek „Uit de Praktijk” niet zo goed gevuld is als wel wezen moest.

Intussen blijft de neiging om in dit opzicht de redactie (ten onrechte) in gebreke te stellen, onverminderd bestaan en het laat zich aanzien dat zulks ook in de genoemde enquête van de W.T.A. tot uiting zal komen. Voorzover kolom 13 dat toelaat zal het gewis niet ontbreken aan goedbedoelde, maar niet steeds van kennis van zaken getuigende, raadgevingen hoe het dan wèl moet. Wat men in de antwoorden stellig zal missen is de bekentenis dat de raadgevers zèlf de verantwoording dragen voor de gesignaleerde leemten en dat maakt de waarde van de enquête op dit punt toch wel zeer twijfelachtig.

De enige remedie zou zijn dat practici, die zich tot hun voldoening een bepaalde methodiek hebben eigen gemaakt, of die op ander gebied iets hebben mee te delen dat voor hun collega's van waarde kan zijn, niet aarzelen om daar in hun eigen vaktijdschrift getuigenis van af te leggen. Wanneer men mag afgaan op hetgeen men tijdens intercollegiale gesprekken wel verneemt, moeten er niet weinigen zijn die waardevolle, op de praktijk gerichte informatie te bieden zouden hebben, zo zij zich daar slechts toe wilden zetten. De redactie is bij voortduring bereid, hen met raad en daad bij te staan en hen zonodig een zekere en begrijpelijke schroom te helpen overwinnen. Alleen dan kan worden voorkómen dat voedsel wordt gegeven aan een ongefundeerde kritiek, waartoe het bestuur van de stichting W.T.A. in zijn argeloosheid de poorten wel wat spontaan en zonder voorafgaand overleg heeft opengezet.